Endaspælið er bara 6–8 ár burtur

Jógvan Martin Olsen heldur menningina, sum hevur verið síðani graslíkisvallirnir komu og spælararnir frá heilt ungum av fingu høvi at royna seg í landsdystum, hava verið so góða, at tað avgjørt ikki er veruleikafjart at rokna við møguleikanum, at Føroyar um 6-8 ár fara at spæla seg í EM ella HM endaumfar

JÓANNES HANSEN

Vit eru so smáir, vit megna so lítið, og vit fara ongantíð at koma í nánd av nøkrum endaumfari í fótbólti. Tað er og fer altíð at vera soleiðis, at tá ið endaspølini eru og vera á skránni, so verður tað okkara lutur at halda við Onglandi, Danmark ella onkrari aðrari av teimum eftir okkara máti stóru fótbóltstjóðunum.

Hetta hevur verið vanligur føroyskur hugsunarháttur. Men Jógvan Martin Olsen, sum síðani í 1994 hevur havt ábyrgdina av yngru landsliðunum, og sum síðani 1996 hevur verið hjálparvenjari hjá fyrst Allani Simonsen og síðani Henrik Larsen, heldur tað vera ógrundað ikki at halda meiri um framtíðina hjá føroyskum landsliðsfótbólti enn so:

– Eg haldi, at vit hava góðar orsøkir til ikki bara at droyma um, men eisini at rokna við møguleikanum, at tað um eini 6-8 ár fer at eydnast føroyska landsliðnum at spæla seg í EM ella HM endaumfar.

Hetta eru nýggir tónar fyri føroyskan fótbólt?

– Men teir eru ikki burtur úr vón og viti, undirstrikar Jógvan Martin Olsen, og hann grundgevur beinanvegin:

– Vit kunnu taka støði í EM undankappingarbólkinum, sum vit nú eru í. Har eru trý lið, sum hava sjey stig í part, Ísland hevur trý stig, og vit hava eitt stig. Tey trý londini, sum hava sjey stig, eru Týskland, Skotland og Litava. Vit hittu tey øll í fjør. Ímóti Skotlandi fingu vit eitt stig á heimavølli. Vit áttu at havt vunnið øll trý stigini. Ímóti Týsklandi kundu vit havt megnað javnleik. Í Litava stóðu vit okkum ikki væl. Vit taptu 2-0, men vit hava áður víst, at vit eiga at megna at spæla upp til Litava. Eg hugsi eitt nú um málleysa dystin har yviri í oktober í 1998.

Men tað tú nevnir eru einstøk úrslit. Ofta tapa vit við tveimum og trimum málum og onkuntíð meiri enn so ímóti stóru tjóðunum?

– Eg haldi, at vit hava góðar orsøkir til ikki bara at droyma um, men eisini at rokna við møguleikanum, at tað um eini 6-8 ár fer at eydnast føroyska landsliðnum at spæla seg í EM ella HM endaumfar, sigur Jógvan Martin Olsen, hjálparvenjari hjá føroyska landsliðnum.

Mynd: Álvur Haraldsen

– Tað kemur framvegis fyri, og tað fer eisini í framtíðini at koma fyri, at vit tapa við fleiri málum, sjálvt um tað verður longi millum tapini og serliga longri millum stóru tapini. Men í miðal hava vit seinnu árini staðið okkum alt betri. Vit hava tapt ímóti Kekkia við einum máli, og vit hava spælt javnleik ímóti Bosnia-Hersegovina. Kekkia kappast við Holland um fremsta plássið í teirra EM undankappingarbólki, og Bosnia vann 2. apríl 2-0 í Parkini og spældi danska landsliðið sundur og saman. Alt hetta sigur mær, at vit eru á góðari leið, og um framburðurin fer at halda fram, so dugi eg væl at ímynda mær, at tað ikki fara at ganga so ógvuliga nógv ár, áðrenn vit sleppa upp í part millum tey stóru. Ikki hvørja ferð, men vit fara at fáa møguleikan, heldur Jógvan Martin Olsen.

Orsøkirnar

Seinastu árini hava Føroyar átt fleiri spælarar, sum hava staðið seg heilt væl í grannalondunum. Felags fyri nógvar av hesum er, at teir nú eru um at fara um besta fótbóltsaldurin. Hesin veruleikin leggur upp til spurningin, um tað ikki fer at verða ivaleysa torført at varðveita støðið, sum landsliðið nú er á, og tískil óhugsandi at rokna við framvegis framburði.

– Í landsliðshøpi er eitt av málunum hjá okkum, at vit ikki skulu merkja nakað serligt til ættarliðsskiftini. Tað er rætt, at nakrir av mest royndu spælarunum neyvan fara at spæla á hægsta støði fleiri ár afturat. Men legg til merkis, at tað hava kanska ongantíð verið so nógvir ungir spælarar við í kappingini um landsliðsplássini, sum tað eru nú. Eg vil siga tað soleiðis, at heldur enn at ansa eftir, at miðalaldurin verður ov høgur, sum plagar at vera keðiligur trupulleikin viðhvørt, so mugu vit ansa eftir, at vit ikki heilt skjótt fara at eiga eitt ov ungt landslið. Tað er týdningarmikið at varðveita blandingina. Men tað er ein veruleiki, at alt fleiri ungir spælarar vísa landsliðsstøði, heldur Jógvan Martin Olsen, sum leggur afturat, at tað hevði kanska ikki verið neyðugt at tikið blaðungar spælarar inn á landsliðið, um U-21 landsliðið hevði verið at ment teir á. Men fyribils hevur FSF valt ikki at hava U-21 landslið, og tí kemur tað meiri enn so fyri, at ungir spælarar verða tiknir framum marginalspælarar á A-landsliðnum.

At tað nú tykjast vera fleiri spælarar við altjóða dygdum, enn tað kanska hava verið áður, heldur Jógvan kemst av tveimum høvuðsorsøkum. Onnur er graslíkisvallirnir og betraða venjingin, sum fleiri feløg hava bjóðað í yngru deildunum seinnu árini, og hin er, at FSF hevur lagað tað soleiðis, at ungu spælararnir eru slopnir at royna seg í landsliðshøpi frá tí, teir hava verið 14-15 ára gamlir.

– Dreingirnir, sum nú koma til, vita ikki um annað enn graslíkisvallir, og tað sæst aftur í førleikanum hjá teimum. Sum 15 ára gamlir fáa teir fyrstu landsliðsavbjóðingarnar. Tá ið teir so verða úttiknir til A-landsliðið hava fleiri teirra spælt 20-25 altjóða dystir. Tí vita teir, hvat tað snýr seg um. Teir hava royndir at spæla undir trýsti, og teir hava hesi seinnu árini aftur og aftur víst í U-17 og U-19 landsdystum, at teir megna tað, sigur Jógvan Martin Olsen.

Royndirnar og snuddirnir

Jógvan Martin er nú farin undir 10. árið sum landsliðsvenjari hjá teimum ungu, og hann minnist væl aftur og og kennir kanska framvegis sviðan av, tá ið unglingalandsliðini løgdu rygg til tap upp á átta og tíggju mál.

– Tá ið eg kom uppí hetta, vóru vit ikki greiðir yvir, hvat vit vildu. Í unglingalandsdystunum í NM og EM kappingunum var tað ein bardagi fyri at avmarka støddina í tapunum. Vit tosaðu so við royndar menn í hinum fótbóltssambondunum, sum eru við í hesum kappingunum. Eitt nú Hans Bruun Larsen úr Danmark, Nissan Andersson úr Svøríki, Morten Olsen úr Noregi og Greg Simons úr Onglandi. Niðurstøðan var, at vit fóru miðvíst undir at menna spælararnar í staðin fyri bara at fokusera upp á at avmarka tapini. Hetta hevur verið gjørt um somu tíð, sum spælarar, sum bara kenna til graslíkisvallir, eru vaksnir upp, og tað hevur eisini í landsliðshøpi givið úrslit.

Jógvan Martin minnist aftur á, at millum fyrstu spælararnar, sum hann hevði á unglingalandsliðnum, vóru Rógvi Jacobsen, Jákup á Borg, Andrew av Fløtum og Christian Høgni Jacobsen. Síðani er úr 1981 árganginum komin Súni Olsen, frá 1983 árganginum hava Jón Rói Jacobsen og Hjalgrím Elttør og eisini Atli Danielsen verið á landsliðnum, Jan Ingi Petersen er frá 1984, og frá 1985 árganginum er millum aðrar Ingi Højsted, sum er í Arsenal. Summir av hesum hava spælt m. a. ímóti Michael Owen og Joe Cole úr Onglandi og John Arne Riise úr Noregi.

– Vit hava longu aðrar sera dugnaligar spælarar frá 1985 árganginum í 1. deild. Nógvir av hesum vísa ábyrgd í eitt nú livihátti og kosti. Eg haldi ikki, at tað er veruleikafjart at rokna við, at teir, sum júst eru komnir á landsliðið, og teir, sum eru á gáttini til landsliðið, fara at fáa møguleikan í HM ella EM endaspæli, heldur Jógvan Martin Olsen.

Landsliðið í EM

EM-bólkur 5

Týskland, Skotland, Ísland, Litava og Føroyar

7. september 2002
Litava-Týskland 0-2
Føroyar-Skotland (Toftir) 2-2

10. oktober 2002
Litava-Føroyar 2-0
Ísland-Skotland 0-2

16. oktober 2002
Týskland-Føroyar 2-1
Ísland-Litava 3-0

29. mars 2003
Týskland-Litava 1-1
Skotland-Ísland 2-1

2. apríl 2003
Litava-Skotland 1-0

7. juni 2003
Skotland-Týskland
Ísland-Føroyar

11. juni 2003
Føroyar-Týskland (Tórsvøllur)
Litava-Ísland

20. august 2003
Føroyar-Ísland (Tórsvøllur)

6. september 2003
Ísland-Týskland
Skotland-Føroyar

10. september
Týskland-Skotland
Føroyar-Litava (Toftir)

11. oktober 2003
Týskland-Ísland
Skotland-Litava

Støðan

1.	Skotland	4	6-4	7
2.	Týskland	3	5-2	7
3.	Litava	5	4-6	7
4.	Ísland	3	4-4	3
5.	Føroyar	3	3-6	1

Málskjúttar

Eiður Smári Guðjohnsen	Ísland	3
Tomas Razanauskas	Litava	3
John Petersen	Føroyar	2
Michael Ballack	Týskland	2
Heiðar Helguson	Ísland	1
Robertas Poskus	Litava	1
Paul Lambert	Skotland	1
Barry Ferguson	Skotland	1
Christian Dailly	Skotland	1
Gary Naysmith	Skotland	1
Kenny Miller	Skotland	1
Lee Wilkie	Skotland	1
Miroslaw Klose	Týskland	1
Carsten Ramelow	Týskland	1
Sjálvmál		2

Dystir í 2003

Vinardystur 27. apríl: Føroyar-Kasakstan, Tofta leikvøllir, Toftir
Vinardystur 29. apríl: Føroyar-Kasakstan, Tórsvøllur, Tórshavn
EM-dystur 7. juni: Ísland-Føroyar, Laugardalur, Reykjavík
EM-dystur 11. juni 19:45: Føroyar-Týskland, Tórsvøllur, Tórshavn
EM-dystur 20. august: Føroyar-Ísland, Tórsvøllur, Tórshavn
EM-dystur 6. september: Skotland-Føroyar, Hampden Park, Glasgow
EM-dystur 10. september: Føroyar-Litava, Tofta Leikvøllur, Toftir

Fróði Benjaminsen, sum hevur spælt 18 ferðir á landsliðnum, hevur saman við liðfeløgunum nógvar spennandi uppgávur fyri framman. Stórdysturin ímóti Týsklandi í juni er helst mest spennandi dysturin í ár.

Mynd: Álvur Haraldsen

Málskjúttar á landsliðnum

Spælari	Dystir	Mál	Spælari	Dystir	Mál	Spælari	Dystir	Mál
Todi Jónsson, FCK	43	9	Christian Høgni Jacobsen, Vejle	14	2	Jan C. Dam, HB	39	1
Uni Arge	37	8	Henning Jarnskor	35	2	Hans Fróði Hansen, B68	23	1
John Petersen, B36	43	5	Julian Johnsson, B36	47	2	Rógvi Jacobsen, HB	18	1
Jan Allan Müller	34	4	Torkil Nielsen	18	2	Óli Johannesen, Hvidovre	59	1
Jens Kristian Hansen, B36	44	3	Jens Erik Rasmussen, FSV	25	2	Allan Mørkøre, B36	54	1
Kurt Mørkøre	37	3	Kári Reynheim, Fram	27	2	Sjálvmál		2
Øssur Hansen, B68	51	2	Fróði Benjaminsen, B68	18	1	***Mál í alt***		***54***

Hesir hava spælt flest landsdystir

Óli Johannesen, Hvidovre	59	John Petersen, B36	43	Kári Reynheim, Fram	27
Jens Martin Knudsen, NSÍ	56	Jan C. Dam, HB	39	Tummas Eli Hansen	27
Allan Mørkøre, B36	54	Kurt Mørkøre	37	Magni Jarnskor	27
Øssur Hansen, B68	51	Uni Arge	37	Jóannes Jakobsen	25
Julian S. Johnsson, B36	47	Henning Jarnskor	35	Pól Thorsteinsson, B36	25
Jens Kristian Hansen, B36	44	Jan Allan Müller	34	Jens Erik Rasmussen, FSV	25
Todi A. Jónsson, FCK	43	Jákup Mikkelsen, Molde	28		

Soleiðis hevur tað gingið í altjóða dystum

Kapping	dystir	vunnið	javnt	tapt	mál
HM	30	4	1	25	17-92
EM	31	3	5	23	20-84
Vinardystir	19	5	4	10	15-28
NM	4	0	1	3	2-6
Í alt	***84***	***12***	***11***	***61***	***54-210***
Á heimavølli	35	5	6	24	28-88
Á útivølli	38	5	3	30	19-100
Á uttanveltaðum vølli	11	2	2	7	7-22
Í alt	***84***	***12***	***11***	***61***	***54-210***